

ÄNTLIGEN!

Som vi alla (även växter och djur) har längtat efter vår och värme i år. Nu har vi i alla fall fått lite varmare och växterna spurtar, liksom ogräsen. Skönt.

Under tiden har vi fått bilda oss av föredrag på föreningsmötena. Ulf Schloss har berättat om fyrskeppet Finngrundet och Bo Ljung kom och visade en av sina dioramor och berättade om hur han går tillväga när alla dessa små detaljer ska utformas och se alldeles riktiga ut fast i miniformat. På vår hemsida finns flera bilder.

En gång var det knopslagning på programmet för att kunna göra ring utan slut, valknoppar och .splitsar. Flera var ju redan jättebra på allt detta, men för oss andra är det ju bra att bli bättre.

Innan det blev sommar kom Gunnar Sillén och berättade hur han konstruerar sina fartyg, fyrar m.m. som pappmodeller. Dessa fantastiska arbeten som kräver bra sax, skärkniv och lite tålamod. Jag vet för jag har provat. Men snyggt blir det.

Årsmötet avlöpte väl i december och vi var som traditionen bjuder på H.M.S. af Chapman. Fast H.M.S. är hon väl inte längre. Vi tittade då också på en engelsk instruktionsfilm om hur man bygger flaskskepp. Tänk vad det finns många sätt att bygga på! Över hela världen kan man utbyta erfarenheter. Tänk bara på hur många som går in på vår hemsida som kommer från avlägsna länder.

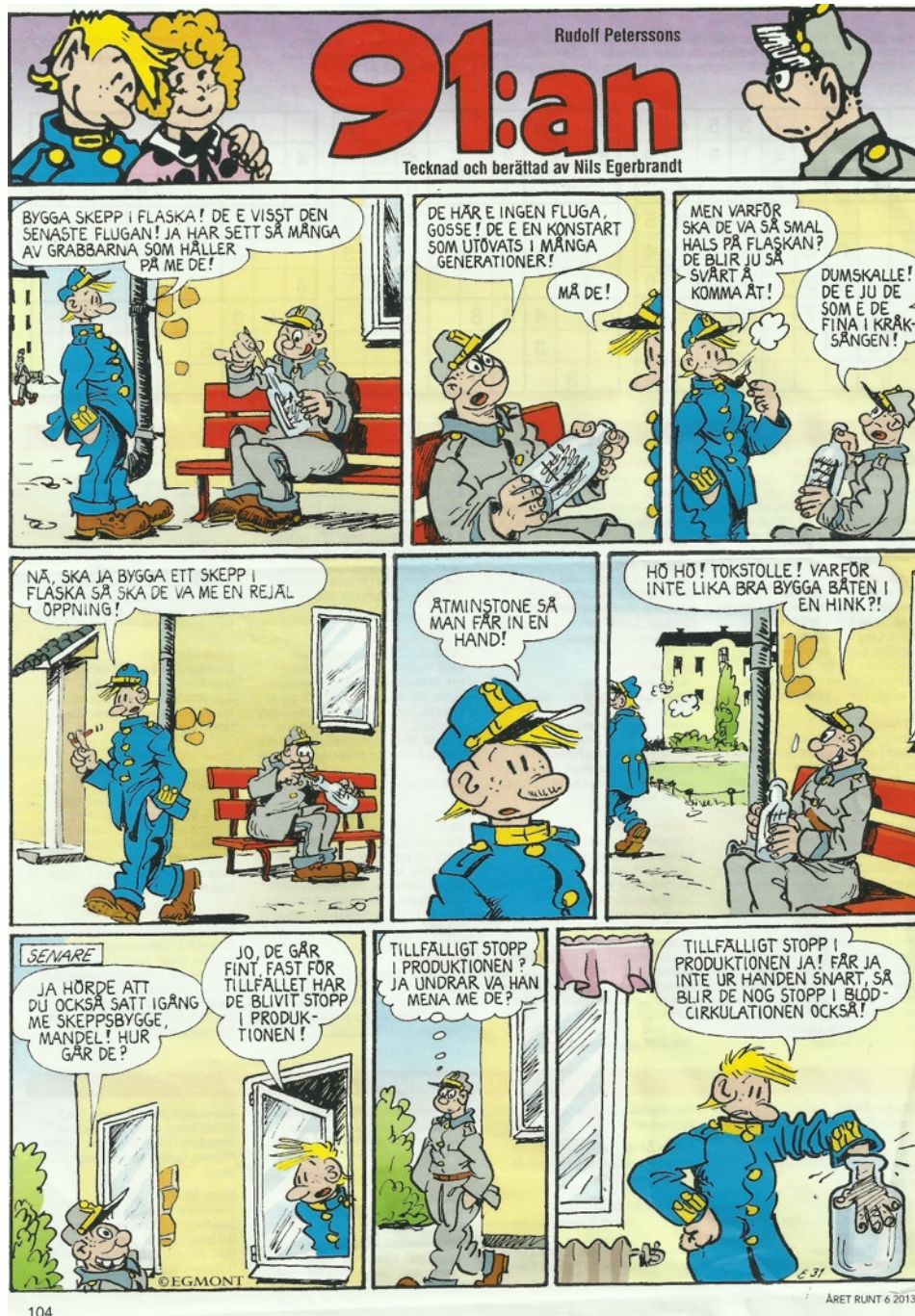
Flaskskepparna har varit representerade vid plastmodellmässan i Solna, modelldag på Sjöhistoriska museet. Dessutom hade vi besök av en journalist med fotograf som skrev ett trevligt reportage i de lokala stadsdelstidningarna. Även Allt om Hobby har haft ett reportage (se inne i tidningen).

Göran har varit filmstjärna igen för SVT som spelat in 4 min instruktion för ungdomsprogram. Vi har blivit lovade en kopia från SVT.

Till hösten blir det ett föredrag på Tellus fritidscenter för 55+. Vore kul att veta vad som händer även ute i andra delar av vårt land. Skicka gärna en kopia i så fall.

Det börjar bli dags att avrunda och önska alla en skön sommar med en lagom dos av värme, sol och regn (ja men då kan ni sitta inne och bygga på ert flaskskepp ju) önskar vi er genom

Ingela

LYCKAD TEMAKVÄLL I KLIPPARKENS TECKEN !

Den 6 maj i god tid dök Gunnar Sillén upp direkt från Gotlandsbåten för att hålla ett föredrag om klippark, vilket de flesta förknippar med veckotidningen Allers.

Gunnar packade upp ett antal klipparksmodeller som hade en detaljrikedom och finish som imponerade i högsta grad, några hade Gunnar själv konstruerat och de flesta hade han också knåpat ihop. Flaskskepparna flockades runt modellerna fyllda av beundran. En monitor med vridbart kanontorn och med många fina detaljer samt en jagare m.fl lika välbyggda modeller och inte minst en den pyttelilla Waxholmsbåten. Otroligt fina byggen, imponerande!

Ett intressant och animerat föredrag om klippark från tidigt 1400-tal i form av ett kors och solur till litografiska ark som dök upp på 1800-talet och fram till idag. Allt från sprattelgubbar till hus och lok. Under första världskriget kom de mer pedagogiska arken upp, gärna med krigisk inriktning. Under mellankrigstiden fick de en mer neutral utformning. Andra världskriget kom med ransonering av allt, inklusive papper, varvid mindre ark med enklare konstruktioner dök upp.

Gunnar visade också bra och dåliga klippark där konstruktionen inte hade byggts först för att se om den var OK, t.ex. tak som inte passade. Klippark av samma motiv men med olika konstruktörer kan ha betydande kvalitetsavvikelser. Han var full av beundran inför de tyska arken med sina välgjorda detaljer.

Gunnar tipsade om att man kan hitta klippark på internet. På hans egen hemsida www.bildrum.se, finns några för gratis nedladdning.

När man hör Gunnar berätta om modeller, så kan man förstå att han är en inspirationskälla för både barn och vuxna.

Tack Gunnar, nu väntar vi bara på en klipparkskonstruktion som kan fungera som flaskskepp.

/ Jan L.

FINNGRUNDET 100-ÅR !

Den 4 mars höll Ulf Schloss, från Fyrsällskapet, ett intressant och trevligt föredrag om fyrskeppet Finngrundet för Flaskskepparnas föreningsmöte. Fyrskeppet fyller 100 år i år. Ulf har inför skeppets 100-års-jubileum renoverat delar av skeppet med tyngdpunkt på maskindelen. Man ska nu enligt Ulf kunna starta maskin utan problem.

Det första fyrskeppet var ett vanligt fartyg som skulle fungera som fyr. Man fann att det inte blev som man tänkt. Efter 1-års drift så togs det ur tjänst.

Finngrundet byggdes i Gävle 1903. Skeppets längd 31m, bredd 6,85m djupgående 3,1m, fyrens räckvidd 11 sjömil, besättning på 8 man. Skeppet var en orienteringspunkt för sjöfarten men användes också som markering av undervattensgrund.

Enligt internationella regler var skeppen alltid rödmålade och hade sitt namn målade med stora vita bokstäver längs fartygssidan. Den första fyren ombord på fyrskeppet bestod av fotogenlampor och speglar/nautfon

Efter första ombyggnaden 1927 fick skeppet en AGA-fyr. Klockan på däck kompletterades med en mistignalutrustning - nautfon och undervattenssignaler och skeppet fick också en radiosändare. Tidigare var den ända kontakten med land en lotsbåt som kom varannan vecka med post, mat, bränsle och annan utrustning. Var vädrets makter inte nådiga så kunde de bli kvar ombord utan påfyllning av förråd och inte heller avlösning. På detta sätt kunde deras pass dras ut i flera månader.

Den andra ombyggnaden 1940 elektrifierades AGA-fyren och skeppet utrustades med en radiofyr. Finngrundet låg för ankar i södra Bottenhavet under den isfria delen av året. Skeppet togs ur tjänst 1969 och är museifartyg sedan 1970.

Samtliga svenska fyrskepp har ersatts med bottenfasta fyrorn. livet ombord var ofta enformigt så fritiden fördrev man med träslöjd, modellbygge och fiske. Fisket var ett bra sätt dryga ut kosten och få färsk mat. Fram till 40-talet var fyrmästaren en ensamvarg. Att umgås med besättningen var otänkbart, man kommunicerade via skriftlig order. Men med tiden luckrades gränserna upp och en mer demokratisk umgängesform tog vid.

Flaskskepparna hade under flera år Finngrundets skans som bygglokal, som så småningom blev alldeles för trång när föreningen växte. Från den 24 maj kommer Finngrundet att vara öppet dagligen kl.11-18. Fri entré. /Jan L.

Finngrundet som flaskskepp byggt av Björn Thunberg

Verklighetens fyrskepp vid Wasamuseet i Stockholm

Många duktiga byggare av allmogeåtar visade upp sina båtmodeller. Och det var ingen tvekan om besökarnas förtjusning och intresse för hantverket. Många unga blivande båtbyggare fick här sina första lärospån och museets avdelning för de yngsta presumtiva modellbyggarna var också öppet för besök.

Flaskskeppsbygge är en otroligt fascinerande hobby, med sina rötter i 1800-talets sjömanstraditioner. Material till båtmodellerna fanns ju ombord på segeskutorna – och hur förpackar med en fin liten miniatyrmodell så den inte blir skadad i sjömanskan? Flaskor fanns ombord och var ett ypperligt förpackningsmaterial! Återstod bara: Hur får man in båten i flaskan? Flaskskeppsbyggarna med Göran Fors i spetsen visade hur det går till!

Modellbyggardag på Sjöhistoriska i Stockholm

Sjöhistoriska museet i Stockholm bjöd in till modellbyggardag i början av februari. Uppslutningen var stor och dagen gav mersmak.

Text & bild: **Peter Langhorst**

ETT STORT ANTAL skickliga modellbyggare visade upp såväl färdigbyggda skepp och båtar som skapelser under pågående bygge – det sistnämnda inte minst intressant. Den intresserade besökaren kunde här inhämta tips och råd från både professionella modellbyggare och avancerade amatörer. Och museet bjöd besökarna på ett öppet bibliotek och visade med sakkunnig ledning upp både ritningsarkivet och

fotoarkivet, ett par veritabla guldgruvor för den vetgirige modellbåtsbyggaren.

Per Brännström presenterade ett projekt "under make": En skalmodell föreställande en svensk torpedbåt ur Spica-klassen. Det är alltid intressant att se en modell under byggnad – man förstår först då hur mycket möda och byggarglädje som fordras för att färdigställa en riktigt bra modell.

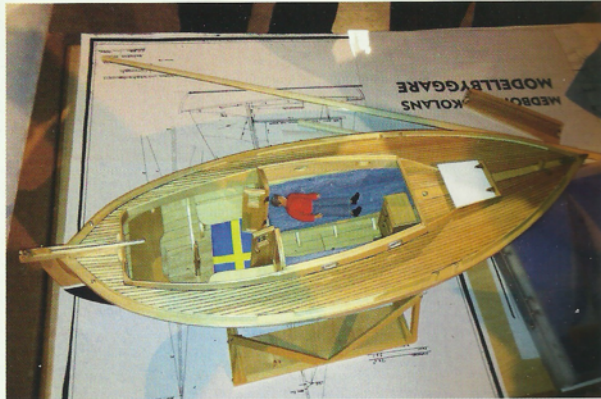
Stämningen var god bland museibesökarna och utställarna fick uppenbarligen en riktig kick av att få visa upp sina modeller. Gänget från IPMS visade upp en rad läckra skapelser och veteranen Gunnar Sillén visade med sina vikmodeller hur kartong och papp blir till fartyg!

För övrigt kunde alla som var det minsta intresserade av segelfartyg och deras historia passa på och ta en tur på museet och njuta av konstnären Björn Sennebys många fantastiska, vackra och superdetaljerade fartygsmålningar i utställningen "Segelkungen" – om segelfartygsredaren Gustaf Erikson, även kallad Ålands-Erikson.

Det var en riktigt lyckad modellbyggardag på Sjöhistoriska som gav mersmak! •

Bertil Åkesson vid några av sina superdetaljerade ång- och segelfartyg i intressant samspråk om intrikata båtdetaljer med Sjöhistoriskas egen legendariske modellbyggare Göran Fors.

Medborgarskolans byggarkurs visade upp en vacker segelbåt, resultatet av flitigt kursdeltagande och välgjorda hemläxor. Besättningen har som synes törnat in.

Årsredovisning för

FLASKSKEPPARNA

För räkenskapsåret 1 november 2011 – 31 oktober 2012

Styrelsen har bestått av: Kaj Westergren, Lars Röing, Ingela Örtendahl,
Jan Lindström och Ove Eriksson

Flaskposten har kommit ut med 2 nummer under året.

Föreningen har 30 betalande medlemmar och 6 hedersmedlemmar.

Under året avled Sverker Boldt-Christmas

Aktiviteter under året.

På föreningsmötena har vi varit på Skeppsholmsgården 8 gånger och anslutningen har varierat mellan 3 och 20 deltagare. Bäst anslutning är det när vi haft ett bestämt tema för träffen.

Hemsidan uppdateras fortlöpande av Leif Hult som är webbdesigner.

Årsmötet har som vanligt hållits på af Chapman.

Måndagsgruppen som träffats på Skeppsholmsgården i Lasse Röings regi har träffats 16 gånger/termin. 20-talet deltagare under våren och hösten har hållit på med flaskskeppsbygge och modellbygge. Kostnaden för dessa träffar ligger utanför föreningen och har betalats av deltagarna.

Flaskskepparna har visat flaskskeppsbygge vid följande tillfällen:

- 08 Open, International Plastmodellars Society, IPMS 17-18 mars i Solna
- Beckbyxans dag i Elmsta den 21 juli 2012
- Hobbymässan i Frihamnhallen 29 – 30 september 2012

Styrelsen föreslår att årets förlust, kronor 1.052,81 kr avräknas mot balanserade vinstmedel, vilka därefter uppgår till 7.883,91 kr samt att dessa medel balanseras i ny räkning.

Beträffande föreningens resultat och ekonomiska ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning.

Resultaträkning (Kr)

Intäkter

Medlemsavgifter	4.500,00
Ränta	32,02
Byggsatser	1.200,00

SUMMA 5.732,02

Utgifter

Kostnader Årsmöte	1.900,00
Ext. Medlemskap	2.413,83
Administration	471,00
Hyror	2.000,00
Årets förlust	-1.052,81

SUMMA 5.732,02

Balansräkning (Kr)

Tillgångar

Kassa	5 147,50
Bank	2.736,41

SUMMA 7 883,91

Skulder och eget kapital

Balanserade vinstmedel	8 936,72
Årets förlust	-1 052,81

SUMMA 7

Stockholm 6 nov 2012

Kaj Westergren, ordförande

Lars Röing, v.ordförande

Ove Eriksson

Ingela Örtendahl

Jan Lindström

Revisionsberättelse är avgiven den 6 nov 2012

Per Melin

Peter Strömsten

Från en segelsömmerska på Örlogsvarvet, Skeppsholmen på 1900-talets början.

Det var en gång...

Det började den 4 november 1914. Jag fick plats som flaggsömmerska på Segelsömmarverkstaden, Örlogsvarvet. Bland 28 sökande var jag den sämst kvalificerade, men jag var bekant med en telefonissa som lade sina ord väl hos verkmästaren. Telefonväxeln hade tidigare varit i samma hus. Jag mottogs inte särskilt vänligt av mina blivande kvinnliga kamrater, det blev ju bättre med tiden. Jag hade fått uppmaning av telefonissan att uppföra mig synnerligen fint och vara mycket artig mot överordnade. Fast jag var fyllda 27 år neg jag djupt för chefen och överkonstapeln i porten. Men den senare tittade så förundrad på mig, att jag snart slutade med nigandet för honom.

En stor lokal med kamin i en hörna är segelsömmarverkstaden, och på den tiden fick vi elda själva på momarna. Det dröjde flera timmar innan värmen sökte sig fram till fönstret där vi satt med våra trampsymaskiner. Men det fanns ju oftast filter inlämnade till översyn och som vi svepte in oss i. Vi kunde också få lägga ut hela filter i buntar på 10 stycken. Då fick vi röra på oss, så det var bra jobb kalla vintermornar. Det spelade ingen roll vad vi hade för jobb, vi tjänade lika mycket eller litet på allting. Vi hade inga ackord på den tiden, jag fick börja med 2:50 i daglön och 60 timmars arbetsvecka. Men redan efter ett halvår blev det 2:80, september 1915 3:10 och 1917 4:30. Men vi hade lugnt och fridfullt, var verkmästaren på gott humör kunde vi få en eftermiddag (en fick gå i taget) med full betalning. Vid den tiden drog solen in på verkstaden, en 15-årig polisdotter som med sin charm och sitt glada skratt spred glädje och trevnad. 1918 fick vi timlön på 46 öre endast 57 arbetstimmar. Men fortfarande inga ackord. Så småningom infördes dock premieackord, men ve oss om vi försökte gå över 28½ procent. Det gällde väl ändå till omkring 1937 innan vi fick vinstackord. Vi försökte en gång några år tidigare att sy nya flaggor efter överenskommet pris, men vi räknade på ett sätt och verkmästaren på ett annat, så när avlöningen kom fick vi mycket mindre än vi räknat med, och då tackade vi nej för olika ackord. Men nu har jag kommit alldeles för långt fram i tiden, så nu blir det att vända om till 1914. De anställda på verkstaden var, en gammal skomakare, 2 gamla s.k. skraddare (lagning av överdragskläder), 3 å 4 segelmakare, 5 flaggsömmerskor, 1 förman, som även var tillskärare och 2 tapetserare som åstadkom skyar av damm då de stoppade sina madrasser. Som redan nämnts fick vi elda själva och även städa. Strax före 6 em. hämtade vi

oss var sin kvast, och så sopade var en på sin plats så dammet yrde. En sådan lyx som klädska dröjde många år. Och så var det trägolvet som skulle skuras 2 gånger om året. Det jobbet skulle vi, dvs. våra manliga kamrater utföra. Jul- och midsommarafton var storstädning, långa skurborstar användes, och vad det skurades och vad golvet blev vitt och fint. Vi flickor tvättade fönstren och kokade kaffe och på julafton drack vi glögg också. När städningen var färdig gick "verkmästaren" in till chefen och fick en utpasseringssedel så vi fick gå hem på middagen, med fullbetalning. Men först kom chefen in och önskade oss God Helg, och de fanns dom som gick runt och tog oss i hand.

Glatt humör och helgdagstämning fattades inte de dagarna.

Men så skulle hygien höjas och så skulle det bli korkmatta på golvet. Underhandlingarna om den tog 1½ år. Då skulle golvet först hyvlas och då var det onödigt att skura det under tiden (vi visste ju inte när hyvlingen skulle börja) var verkmästarens åsikt. Så under den långa väntetiden blev ju golvet smutsigt. Vid den tiden hade en av de gamla gubbarna åtagit sig städningen efter arbetets slut. Han klarade jobbet dåligt, så det såg helt bedrövt ut. Spottkopparna saknades inte heller, särskilt en var "tjusig", den hade en gubbe förfärdigt åt sig själv av pressenningsduk. Och aldrig går det ur min syn hur härlig den såg ut. Så höll vi flickor rådslag en dag om hur vi skulle få lite ordning på städningen. Vi hade bett "verkaren" tala vid chefen, men det ville han inte, men på vår förfrågan om vi själva fick tala vid chefen hade han inget att anmärka. Så stegade vi in till den Höge. "Jag har nog sett att det inte är så bra, jag skall tala med verkmästaren", blev svaret. Verkmästaren blev inkallad och så kom chefen in om en stund och gick fram till min maskin, talade och sade: "Jag har hört av verkmästaren att det bara är elakhet och ni vill ställa till bråk". Ingen vågade höja en röst till försvar. Men vi levde och tycktes trivas i alla fall.

Lovisa Lars-dotter

Lovisa Victoria Hultgren (Tora) född 1887